PARLAMENTO DE GALICIA

INFORME SOBRE A PROPOSICIÓN DE LEI DE INICIATIVA LEXISLATIVA POPULAR DE MEDIDAS PARA GARANTIR A ENERXÍA COMO SERVIZO PÚBLICO E CONTRA A POBREZA ENERXÉTICA

Consulta

Requíreselles aos Servizos Xurídicos para que emitan informe verbo de se a Proposición de lei de iniciativa lexislativa popular para garantir a enerxía como servizo público e contra a pobreza enerxética (doc. R.E. núm. 37326, do 19 de maio de 2015) cumpre os requisitos materiais e formais legalmente esixidos para ser admitida a trámite e, en concreto, no disposto na Lei 1/1988, do 19 de xaneiro, de iniciativa lexislativa popular ante o Parlamento de Galicia, modificada pola Lei 9/2014, do 30 de outubro.

Fundamentos de dereito

1. Normativa xeral

A iniciativa lexislativa popular forma parte do dereito fundamental da cidadanía a participar directamente nos asuntos públicos (artigo 23.1 da Constitución), cuxo exercicio desenvolve a Lei 1/1988, do 19 de xaneiro, de iniciativa lexislativa popular ante o Parlamento de Galicia, modificada pola Lei 9/2014, do 30 de outubro, en cumprimento do establecido no artigo 13.1 do Estatuto de Autonomía de Galicia. En concreto, o seu artigo 1 faculta ás cidadás e aos cidadáns maiores de idade que gocen da condición política de galegas ou galegos e que se atopen inscritos no censo electoral para exercer a iniciativa lexislativa popular en materias non expresamente excluídas pola lei e de acordo co procedemento establecido nela.

PARLAMENTO DE GALICIA

Entre os requisitos persoais, para ter a capacidade necesaria para exercer a iniciativa lexislativa, son imprescindibles a proba da maioría de idade, a condición política de galega/o e a inscrición no censo electoral de calquera das circunscricións electorais de Galicia. Asemade, os artigos 4.c) e 5 da Lei establecen que os membros da comisión promotora, integrada por un mínimo de dez persoas, terán que reunir a condición de electoras ou electores e non estar incursos nas causas de inelixibilidade ou incompatibilidades aplicables nas eleccións ao Parlamento de Galicia.

De acordo co disposto nos artigos 3 e 6 quedan excluídas dunha iniciativa lexislativa popular as materias non atribuídas á competencia da Comunidade Autónoma, as de desenvolvemento básico do estatuto de Autonomía de Galicia e as que, en todo caso, requiran para a súa aprobación unha maioría cualificada, así como as de natureza orzamentaria e tributaria. Ademais requírese a inexistencia previa doutra iniciativa lexislativa en trámite sobre o mesmo obxecto.

O artigo 4 da Lei establece o procedemento a seguir para a presentación da iniciativa lexislativa popular no Rexistro do Parlamento de Galicia sinalando que, o escrito dirixido á

Mesa, conterá o texto articulado da proposición de lei, precedido dunha exposición de motivos, e dunha exposición das razóns que aconsellen a aprobación polo Parlamento de Galicia da correspondente proposición de lei.

Por outro lado, as funcións cualificadoras da Mesa da Cámara suxéitanse ao réxime xeral, efectuando un control de legalidade en función do canon estritamente normativo, e non político nin de oportunidade. Nestes termos pronunciouse o Tribunal Constitucional nos autos 428/1989 (fundamento xurídico 3) e 140/1992 (fundamento xurídico 3) e na Sentenza 76/1994 (fundamento xurídico 2).

2. Exame do escrito núm. 37326 polo que se formaliza a iniciativa lexislativa popular

A presentación deste escrito inicia un procedemento parlamentario regrado correspondéndolle á Mesa da Cámara realizar o control de legalidade formal da documentación achegada e, en concreto, a declaración de admisión ou non a trámite da iniciativa lexislativa formulada, polos motivos taxados regulados nas letras a) a d) do artigo 6 da Lei 1/1988, do 19 de xaneiro, a cuxo exame procedemos a continuación:

2.1. Materias excluídas.

O artigo 3 da Lei de iniciativa lexislativa popular ante o Parlamento de Galicia exclúe da dita iniciativa as materias seguintes:

- As non atribuídas á competencia da Comunidade Autónoma de Galicia.
- As de desenvolvemento básico do Estatuto de Autonomía e as que, en todo caso, requiran para a súa aprobación o voto favorable dunha maioría cualificada.
-As de natureza orzamentaria e tributaria.

PARLAMENTO
DE GALICIA

As principais razóns para xustificar a proposición de lei están na necesidade de establecer unha tarifa eléctrica máis baixa coa finalidade de obter un beneficio económico para Galicia, favorecer o consumo doméstico dunha poboación que ten as pensións e os salarios entre os máis baixos do Estado español e para posibilitar o seu crecemento industrial. Incídese na pertinencia de fixar unha tarifa eléctrica máis baixa debido ao excedente de produción eléctrica existente en Galicia, ás perdas no seu transporte e distribución e ás peaxes existentes. Preténdese, igualmente, impulsar o crecemento de enerxías renovables, as medidas de aforro e eficiencia enerxéticos e a creación dunha tarifa eléctrica industrial estable que favoreza a localización e o desenvolvemento industrial. Abondando nos fins da proposición de lei, aspírase a defender aquelas persoas en situación de pobreza enerxética por seren incapaces da afrontar o pagamento das facturas de consumo de enerxía eléctrica e de gas, especialmente durante o inverno.

O texto da proposición de lei, logo dunha exposición de motivos, articúlase en tres artigos, seguidos dunha disposición derrogatoria única e dunha disposición derradeira única.

Tendo en conta que a Lei reguladora da iniciativa lexislativa popular exclúe dela as materias que non sexan competencia da Comunidade Autónoma de Galicia, debemos facer unha análise do sistema de distribución competencial vixente e a xurisprudencia do Tribunal Constitucional respecto das materias que poderían quedar afectadas pola proposición de lei.

O capítulo I da proposición de lei inclúe so o artigo 1 referido ás medidas para garantir a enerxía como servizo público para o desenvolvemento económico e industrial de Galicia. Entendemos que esta regulación pode incidir sobre a materia "réxime mineiro e enerxético" sobre a que a Comunidade Autónoma de Galicia ten competencia compartida co Estado (arts. 28.3 EAG e 149.1.25.º CE). A este respecto o Tribunal Constitucional inclúe dentro da materia "sector enerxético" a submateria "sector eléctrico" que, ao seu xuízo, por constituír un sector estratéxico para o funcionamento de calquera sociedade e representado por si mesmo unha parte moi importante dentro do conxunto da economía nacional, xustifica que poida intervir o Estado na ordenación do sector eléctrico tanto a través do título xeral relativo á planificación xeral da economía (art. 149.1.13.º CE) como mediante o máis específico relativo ao sector enerxético (art. 149.1.25 CE) (SCT 18/2011). Agora ben, advirte que o lexislador estatal non pode incidir, con carácter xeral, no sistema de delimitación de competencias entre o Estado e as Comunidade Autónomas establecida pola Constitución e os estatutos de autonomía sen unha expresa previsión constitucional ou estatutaria que non foi establecida en materia enerxética (SSTC 197/1996 e 18/2011).

A regulación do primeiro dos citados capítulos da proposición de lei tamén pode incidir na materia referida ao fomento e planificación da actividade económica, verbo da que a Comunidade Autónoma de Galicia ten tamén competencia compartida co Estado (art. 30.I.1 do EAG en relación co artigo 149.1. 13.º CE).

PARLAMENTO
DE GALICIA

Polo tanto, sempre que se respecte a normativa básica estatal en materia enerxética e de ordenación xeral da actividade económica e tendo en conta as competencias que actualmente exerce a Consellaría de Economía e Industria a través da Dirección de Enerxía e Minas e do Instituto Enerxético de Galicia, entendemos que este primeiro capítulo da proposición de lei respecta a orde de distribución de competencias, polo que a Comunidade Autónoma de Galicia pode exercer verbo desas materias a súa potestade lexislativa (art. 37.3 EAG).

O capítulo II da proposición de lei inclúe os artigos 2 e 3 que conciben a enerxía como un dereito. Opinamos que a finalidade desta regulación, como se deprende da súa exposición de motivos, é protexer as persoas que se atopen nunha situación de pobreza enerxética por non dispor de recursos suficientes para afrontar o pagamento das facturas da luz e do gas. Esta regulación podería encadrarse na ou afectar á materia de benestar social verbo da que a Comunidade Autónoma de Galicia ten competencia exclusiva (arts. 27.23 EAG e 148.1.20.º CE), tendo presente, ademais, as funcións que lle corresponden á Consellaría de Traballo e Benestar.

Finalmente, reiteramos que estando en xogo do dereito constitucional de participación directa nos asuntos públicos mediante unha proposición de lei de iniciativa lexislativa popular (artigo 23.1 da CE e ATC 428/1989), debe facilitarse o seu exercicio.

2.2. Requisitos formais

O escrito de solicitude de admisión da proposición de lei de iniciativa lexislativa popular preséntase polas persoas que constitúen a comisión promotora e que figuran identificadas polos seus nomes, apelidos, sinaturas, o DNI e enderezo.

Non achegan:

-O documento acreditativo de que teñen a condición política de galegos (artigo 1 da Lei 1/1988, modificada pola Lei 9/2014, do 30 de outubro), que son os cidadáns españois que teñan a veciñanza administrativa en calquera concello de Galicia (artigo 3.1 do Estatuto de autonomía de Galicia).

-Unha declaración escrita por parte de todas e cada unha das persoas que integran a comisión promotora, coa súa sinatura persoal, de non estar incursas nas causas de inelixibilidade ou incompatibilidade aplicables nas eleccións ao Parlamento de Galicia, é dicir, as previstas nos artigos 4 e 6 da Lei autonómica 8/1985, do 13 de agosto.

-A certificación da Oficina do Censo Electoral que recolla os elementos acreditativos da súa condición de electores.

Consecuentemente, non se cumpren os requisitos formais requiridos nos artigos 5 e 6 da Lei 1/1988, modificada pola Lei 9/2014, do 30 de outubro.

Conclusións

Procede requirirlles aos membros da comisión promotora para que cumpran os citados requisitos formais. O cumprimento destes requisitos deberá facerse no prazo dun mes a contar desde o seguinte á data da notificación do acordo da Mesa da Cámara no que se faga ese requirimento (artigo 6.b) da Lei 1/1988, modificada pola Lei 9/2014, do 30 de outubro. No caso de incumprimento no dito prazo, procedería o arquivo da iniciativa.

Santiago de Compostela, 29 de maio de 2015.

Polos Servizos Xurídicos

PARLAMENTO DE GALICIA